

Täysistunto

Keskiviikko 30.5.2018 klo 14.00—17.08

7. Lakialoite laiksi tuloverolain muuttamisesta

Lakialoite LA 8/2018 vp Timo Harakka sd ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

16.45 **Timo Harakka sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Tämän lakialoitteen yksinkertainen päämäärä on se, että varmistettaisiin, että ulkomaille rekisteröityjä yrityksiä voidaan aina verottaa Suomessa silloin, kun niiden toimintaa johdetaan tosiasiallisesti Suomesta käsin. Tähän saakkahan yritykset ja sijoittajat ovat voineet valita, missä maassa niitä verotetaan. Eurooppalainen poliittinen tahto on kuitenkin nyt kääntynyt siihen, että valtiot haluavat päättää, missä yrityksiä verotetaan. Suomen veroja vältellään esimerkiksi perustamalla pöytälaatikkoyhtiö verokeitaaseen. Tämä lakialoite antaa eväät tällaisen verovälttelyn lopettamiseen, kun Suomessa asuvien ulkomaisten pöytälaatikkoyritysten tehtävä olisi joutua täällä laajemmin verolle.

Konkreettisesti tuloverolakiin lisättäisiin uudet 11 a ja 11 b pykälät, joissa määritellään, milloin yhteisö ja yhteisöyhteisö ovat lain 9 § 1 momentin 1 kohdan tarkoittamalla tavalla Suomessa asuvia eli kotimaisia yhteisöjä tai yhteisöyhteisöjä. Vastaava malli on jo käytössä muun muassa Britanniassa, Saksassa, Alankomaissa, Norjassa ja Tanskassa. Määritelmä sisältyy myös Suomen verosopimukseen, millä varmistettaisiin, ettei uudistus aiheuta kaksoverotusta.

Kun nykyään pääomat liikkuvat digitaalisesti ilman rajoja, ei ole enää nykyaikaa perustaa verotusta siihen, missä yritys on rekisteröity. Vaikkapa virolaisen firman voi hankkia verkosta muutamalla satasella astumatta jalallakaan Tallinnan-lautalle. Yrityksiä pitää siis verottaa siellä, missä ne toimivat, ja tällä aloitteella päästäisiin askel lähemmäksi tämän tavoitteen saavuttamista. On selvää, että mikään maa ei välttämättä verota Suomessa kertyneitä tuloja, jos emme sitä itse tee. On erityisen tärkeää — ja siitä johtuu tämä lakialoitteen ajoitus — että aloite käsiteltäisiin tänä vuonna, kun nämä EU:n veronkiertodirektiivin yritysten kotipaikan vaihtoa koskevat säännökset saatetaan lakiin. EU:n veronkiertodirektiivi oli tämä iso lakipaketti, joka täällä eduskunnassa on hyväksytty, ja nyt odottelemme sitä, että valtiovarainministeriöstä tulevat ne esitykset, joilla käytännössä pannaan kansallisesti toimeen tämän direktiivin edellytykset, ja siihen työhön ja sen avuksi ja sen valmisteluun tämä aloite tähtää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2018 vp

Tämä aloite on muutenkin kiinteästi yhteydessä kansainvälisen verotuksen suuriin uudistuksiin. Euroopan parlamentin talous- ja rahakomitea vahvasti hiljakkoin suuntalinjat, joilla yritysverotusta uudistetaan. Kuten sanottu, EU-maiden tavoitteet ovat samat kuin aloitteessa. Valtioiden tulee päättää pelisäännöt siitä, missä yrityksiä verotetaan. Keskeinen osa pelisääntöjä on varmistaa, että yrityksiä verotetaan myös niissä maissa, joissa ne toimivat vain digitaalisten alustojen kautta, joissa ne toimivat vain virtuaalisesti. Ei ole kestävää, että yritykset keräävät voittonsa Suomesta mutta maksavat veronsa verokeitai-siin, jos sinnekin.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunnassa on ajankohtaisena mietintöasiana kes-kustelu komission ehdotuksesta digitaalseksi verotukseksi. Se on hyvin mutkikas, vaikea ja, voisi sanoa, kriittistäkin huomiota herättävä kokonaisuus, jossa selkeästi poliittisena pontimena on ollut se, että saataisiin suuret digitaaliset yritykset maksamaan veroa edes jonnekin, kun kansalaisten suuri tuhtumus on kohdistunut Facebookin, Googlen ja Applen kaltaisiin suuriin yrityksiin, joilla on erittäin tehokkaat keinot vältellä veron mak-samista käytännössä mihinkään. On mahdollista, että digitaalinen verotus — ainakin se vä-liaikainen muoto, joka perustuu liikevaihdon verotukseen — on väärä keino, mutta se hen-ki, se ajan henki, johon tämä sinänsä ehkä huonosti suunniteltu vero on vastaamassa, täy-tyy ottaa huomioon, ja silloin on äärimmäisen tärkeätä, että pohditaan, mitkä ovat nämä kansainvälisen yritysverotuksen uudet pelisäännöt, jotka huomioivat, että maailma on kan-sainvälisempi ja että maailma on digitaalinen. Askeleena kohti yhteistä ja yhtenäistettyä yritysveropohjaa eli niin kutsuttua CCCTB:tä on ajatus virtuaalisesta toimipaikasta tai sit-ten tämän lakialoitteen sisältämä ajatus siitä, että verovelvollisuus voitaisiin määrittää Suo-meen silloin, kun sen tosiasiallinen toiminta on täältä johdettua. Ne ovat askelia oikeaan suuntaan.

16.50 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Haluan kiittää edustaja Harakkaa tästä aloitteesta. Se on erittäin hyvä ja erittäin hyvään aikaan sijoittunut, niin kuin edustaja Ha-rakka tuossa edellä perusteli. Mehän olemme moneen kertaan halunneet sitä, että hallitus rivakasti pistää täytäntöön tätä veronkiertodirektiiviä ja tuo sen säädökset lakiin, ja tieten-kin se, että tämä aloite tulee juuri tässä vaiheessa, kun työ on käynnissä, on tärkeää, ja toi-votaan, että nämä huomioidaan.

Voisin oikeastaan, puhemies, sanoa myös sen, että minusta olisi tärkeää, että hallitus kuuntelisi nyt aika paljon edustaja Harakkaa. Hänhän nimittäin on, kuten tiedämme, kiis-tämättä hyvä asiantuntija kansainvälisessä verotuksessa, tietää paljon siitä, miten tulisi ve-ronkiertoa ja veroparatiiseja ehkäistä. Hänhän teki yhdessä asiantuntija Lauri Finérin kans-sa laajan toimenpideohjelman lukuisine esityksineen siitä, miten veronkiertoa voitaisiin estää ja välttää. Sanoisin kyllä niin, että se on sen tason paperi, että esimerkiksi tarkastus-valiokunnassa me kuulumme edustaja Harakkaa ja Lauri Fineriä asiantuntijoina. Se on aika hienoa, että edustaja tekee myös tällaista ajattelutyötä, ja tätä kautta tämä on tullut myös SDP:n vero-ohjelmaksi. Kyllä minä rohkenen sanoa — ja ihan puolueettomastikin ajatel-len — että uskoisin sen olevan sellainen paperi, että siitä voisi olla meille kaikille hyötyä. Ihan todella, puhemies, vilpittömin mielin, vailla poliittisen värisiä laseja, voisin suositella kaikille tutustumista tähän edustaja Harakan loistavaan ajattelutyön tulokseen.

Mitä tulee tähän itse lakialoitteeseen tältä osin, niin tämä on myös hyvin kannatettava. Tietenkin meidän tulisi voida toimia niin, että niiden ulkomaille rekisteröityjen yritysten, jotka tosiasiaassa Suomessa toimivat ja perustavat näitä pöytälaatikkoyrityksiä sitten jonne-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2018 vp

kin verokeitaisiin ja sitä kautta välttelevät veroja, voitot tulevat verotetuksi, mikä on meidän jokaisen etu. Aivan kuten edustaja Harakka totesi, eihän se nyt vetele, että voitot kerätään täällä ja sitten verotusta on veroparatiiseissa, jos sielläkään. Siksi koko yhteiskunta siitä hyötyy, että nämäkin eurot sitten tämän voittojen verotuksen kautta päätyvät yhteiseen kassaan, jolla voimme sitä yhteistä hyvinvointiamme lisätä. Siksi uskoisin, että viisaalla otteella myös hallitus voisi ottaa tästä lakialoitteesta kopin.

16.53 Kari Uotila vas: Arvoisa puhemies! Minäkin yhdyn kiitoksiin tämän lakialoitteen valmistelusta edustaja Harakalle ja totean, että sinä aikana, kun itsekin olen verojaoston työhön osallistunut, aika pitkän aikaa, on tapahtunut ja tapahtuu paljon OECD-tasolla, tapahtuu EU-tasolla, tapahtuu kansainvälisissä ympyröissä, mutta on tämä aikamoista kilpajuoksua, kun maailma muuttuu niin nopeasti. Ja kun edustaja Harakka viittasi muun muassa digitaalimaailmaan ja siihen, millä tavalla myöskin digitaalisesti toimivia valtavia kansainvälisiä yrityksiä ja niille tulevaa tuottoa pystyttäisiin saamaan verotuksen piiriin, niin siinä haastetta riittää.

Tämä on ihan luonnollinen ja hyvä lakialoite, ja olen sen mielelläni itsekin allekirjoittanut. Siinä tähdätään siihen, että tosiasiallisesti Suomesta johdetulta yritykseltä Suomi voisi myöskin kerätä tulosta verot. Ja kun meillä on kuitenkin OECD-mallin mukaiset kaksinkertaisen verotuksen estävät sopimuksetkin voimassa, niin totta kai sitten pitää sekin pysyä turvaamaan, että kahteen kertaan ei tulosta veroteta, mutta se on aivan hyvin mahdollista ihan nykyisten sopimusten varassa.

Se, että tiivis veropohja ja verovälttelyn, veronkiertämisen ja aggressiivisen verosuunnittelun torjuminen on tärkeätä erityisesti Suomelle, johtuu siitä, että meidän yhteiskuntajärjestelmämme pohjautuu siihen, että meillä on varsin korkea veroaste, meillä kerätään paljon veroja, meillä niillä verorahoilla pyöritetään yhteiskuntaa, pyöritetään turvallisuutta, pyöritetään koulutusta, sivistystä, sosiaali- ja terveyspalveluja, infraa ja niin edelleen. Kansallisesti tämäntyyppisille maille kuin Suomi, kuten muillekin Pohjoismaille ja joillekin muillekin Pohjois-Euroopan maille, on todella tärkeää kaikilla foorumeilla niin kansainvälisesti kuin myöskin kansallisella tasolla tehdä kaikki mahdollinen veropohjan tiiviyden ja verotulojen turvaamisen saralla.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.